

Nr 165.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående användande af besparingar å vissa extra ordinarie anslag till anskaffning af krigsfartygsmateriel för täckande af brister i andra dylika anslag; gifven Stockholms slott den 22 mars 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att af besparingar

å de af 1906 och 1907 års riksdagar anvisade anslagen till nybyggnad af torpedbåtarna Vega, Vesta, Iris, Thetis, Spica och Astrea ett belopp af..... kronor 115,388: 11

samt å de af 1908 och 1909 års riksdagar anvisade anslagen till nybyggnad af torpedbåtarna Polaris, Perseus, Regulus och Rigel ett belopp af..... » 33,734: 65

eller således tillhopa kronor 149,122: 76

mätte få användas till täckande

af bristen i de af 1905 och 1906 års riksdagar anvisade anslagen till nybyggnad af torpedbåtarna Castor och Pollux samt n:r 6, 7, 8 och 9..... kronor 115,388: 11

transport kronor 115,388: 11

	transport kronor	115,388: 11
samt af bristen i de af 1907 och 1908 års riksdagar anvisade anslagen till undervattensbåtarna		
Hvalen samt n:r 2, 3 och 4	»	33,734: 65
tillhopa således utgörande kronor		149,122: 76

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Jacob Larsson.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
22 mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Larsson anförde därefter.

1905 och 1906 års riksdagar beviljade till nybyggnad af 6 torpedbåtar, hvaraf 2 st. af 1:a och 4 st. af 2:a klass, under extra ordinarie anslag till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel ett belopp af tillhoppa 1,520,000 kronor.

Marinförvaltningen har i hemlig underdånig skrifvelse den 17 november 1911 anmält, att kostnaderna för dessa torpedbåtar, hvilka benämnts Castor och Pollux samt n:r 6, 7, 8 och 9, emellertid visat sig uppgå till 1,635,388 kronor 11 öre, hvadan en öfverbetalning uppstått af 115,388 kronor 11 öre.

Till täckande af denna öfverbetalning syntes ämbetsverket lämpligen kunna användas öfverskott, som uppstått å de för byggnad af

torpedbåtarna af 1:a klass Vega, Vesta, Iris, Thetis, Spica och Astrea beräknade och afsedda andelar af de utaf 1906 och 1907 års riksdagar beviljade extra ordinarie anslag till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t ville inhämta Riksdagens medgifvande att till godtgörande af nämnda öfverbetalning å 115,388 kronor 11 öre måtte få användas erforderlig del af de å sistberörda anslag uppkomna öferskott.

Af 1907 års riksdag anvisades till undervattensbåtförsvaret 1,000,000 kronor samt af 1908 års riksdag till anskaffning af »fartygsmateriel i öfrigt» 1,800,000 kronor.

Af dessa anslag hade beräknats:

för nybyggnad af en 1:a klass undervattensbåt (Hvalen).....	kronor 1,100,000: —
för nybyggnad af tre 2:a klass undervattensbåtar (n:r 2, 3 och 4).....	» 1,200,000: —

I förenämnda skrifvelse den 17 november 1911 har marinförvaltningen vidare anfört, att kostnaderna för undervattensbåten Hvalen emellertid visat sig uppgå till 1,155,476 kronor 93 öre, hvadan å denna nybyggnad, då anskaffningskostnaden, såsom nämnts, beräknats till 1,100,000 kronor, uppstått en öfverbetalning å 55,476 kronor 93 öre. I nyssnämnda kostnadsbelopp vore inberäknade dels kostnaden för fartygets hemförskaffning från leveransorten, 35,449 kronor 23 öre, och dels det belopp, 6,352 kronor 20 öre, hvilket jämlikt nådigt bref den 28 april 1911, angående omföringar mellan vissa anslag under femte hufvudtiteln, i marinförvaltningens hufvudbok för år 1910 tillgodoförts kontot för reservationsanslaget till flottans öfningar från kontot för »undervattensbåtförsvaret».

Vidare vore att märka, att i förberörda kostnadsbelopp jämväl medräknats en summa af 50,700 francs, eller i svenskt mynt — efter en beräknad kurs af 1 franc = 0,72 krona — 36,504 kronor, utgörande det vitesbelopp, hvilket af marinförvaltningen afdragits från leverantörens tillgodohafvande på grund af leveransens försenande och som jämlikt § 39 i förordningen den 17 november 1893 angående statens upphandlings- och entreprenadväsende m. m. hade bort till flottans pensionskassa öfverlämnas.

Hvad därefter beträffade förenämnda tre 2:a klass undervattensbåtar n:r 2, 3 och 4, hade kostnaderna för dessa båtar uppgått sam-

manlagdt till 1,214,761 kronor 72 öre, hvadan å dessa nybyggnader, då den sammanlagda anskaffningskostnaden beräknats till 1,200,000 kronor, uppstått en öfverbetalning å tillhopa 14,761 kronor 72 öre.

I nu angifna kostnadsbelopp vore emellertid inberäknade dels kostnaderna, tillsammans 5,354 kronor 31 öre, för undervattensbåtarnas hemförskaffande från leveransorterna, dels ock det belopp, 4,942 kronor 81 öre, som enligt förenämnda nådiga bref den 28 april 1911 skolat tillgodoföras kontot för reservationsanslaget till flottans öfningar från kontot för »undervattensbåtförsvaret».

Lades till sist angifna öfverbetalning	kronor 14,761: 72
ofvan omförmälda öfverbetalning å beräknade anslagsbehovvet för »Hvalen»	» 55,476: 93

uppstode en sammanlagd öfverbetalning af kronor 70,238: 65

Enär emellertid ofvan nämnda, af ämbetsverket innehållna och till 36,504 kronor beräknade vitesbelopp syntes, då det för byggnaden af 1:a klass undervattensbåten Hvalen beräknade belopp ej medgåfve tillgång till vitets utgifvande, böra tagas i anspråk för öfverbetalningens minskande, utgjorde den sålunda återstående öfverbetalningen 33,734 kronor 65 öre.

Beträffande sättet för täckande af denna öfverbetalning hemställde marinförvaltningen, att, då öfverskott uppstått å de för byggnad af 1:a klass torpedbåtarna Polaris, Perseus, Regulus och Rigel beräknade och afsedda andelar af de utaf 1908 och 1909 års riksdagar beviljade extra ordinarie anslag till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel, Kungl. Maj:t ville föreslå Riksdagen medgifva, att ifrågavarande öfverbetalning å 33,734 kronor 65 öre måtte få godtgöras af det å anslagen till omförmälda torpedbåtar uppkomna öfverskott.

Från marinförvaltningen har jag inhämtat upplysning, att anslagskontona för dels torpedbåtarna Vega, Vesta, Iris, Thetis, Spica och Astrea och dels torpedbåtarna Polaris, Perseus, Regulus och Rigel väl ännu icke afslutats, men att de i marinförvaltningens skrifvelse omförmälda öfverskotten å anslagen innefattade hvad som beräknades minst återstå besparadt, sedan medel afsatts för utförande af ännu icke fullbordade kompletteringsarbeten å vederbörande fartyg.

Hvad beträffar dispositionen af vitesbeloppet, afseende leveransen af undervattensbåten Hvalen, finner jag lika med marinförvaltningen, att detta belopp, såsom icke utgörande något tillgängligt öfverskott, ej

Departements
chefen.

torde böra tillkomma flottans pensionskassa, utan tagas i anspråk för nedbringande af öfverbetalningen å Hvalens nybyggnad.

Att kostnaderna för undervattensbåtarna öfverstigit de beräknade, torde icke rättvisligen kunna göras till föremål för anmärkning, i betraktande däraf, att utgifterna för detta slags båtar, som ännu i åtskilliga afseenden befinna sig å experimentets stadium, undandragit sig säkra beräkningar på förhand. Och hvad beträffar öfverbetalningen å anslaget till vissa förenämnda torpedbåtar, är anledningen härtill att söka i den stegring af såväl material- som arbetskostnad, hvilken inträdt under tiden från det kostnadsberäkningarna för dessa båtar uppgjorts och till dess arbetena utförts.

Jag anhåller få erinra, att Riksdagen åren 1908 och 1909, efter framställningar af Kungl. Maj:t, medgifvit, att öfverskott å vissa anslag till nybyggnad af krigsfartygsmateriel finge anlitas för att täcka brister i andra anslag för likartade ändamål. Denna utväg synes mig, på sätt marinförvaltningen äfven föreslagit, lämpligen böra komma till användning jämväl i förevarande fall.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att af besparingar

å de af 1906 och 1907 års riksdagar anvisade anslagen till nybyggnad af torpedbåtarna Vega, Vesta, Iris, Thetis, Spica och Astrea ett belopp af	kronor 115,388: 11
samt å de af 1908 och 1909 års riksdagar anvisade anslagen till nybyggnad af torpedbåtarna Polaris, Perseus, Regulus och Rigel ett belopp af	» 33,734: 65
<hr/>	
eller således tillhopa kronor 149,122: 76	

mätte få användas till täckande

af bristen i de af 1905 och 1906 års riksdagar anvisade anslagen till nybyggnad af torpedbåtarna Castor och Pollux samt n:r 6, 7, 8 och 9.....	kronor 115,388: 11
samt af bristen i de af 1907 och 1908 års riksdagar anvisade anslagen till undervattensbåtarna Hvalen samt n:r 2, 3 och 4.....	» 33,734: 65
<hr/>	
tillhopa således utgörande kronor 149,122: 76	

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ex protocollo:

R. Sundin.
